

NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN

C. DE HAASWEG 6 (LARENSTEIN)

TE DE BILT

Ecologie

Rapportage nader onderzoek vleermuizen

C. de Haasweg 6 (Larenstein) te De Bilt

Opdrachtgever	Gemeente De Bilt Postbus 300 3720 AH De Bilt
Rapportnummer	6305.002
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	03 juli 2019
Vestiging	Zuid-Holland Max Euwelaan 21-29 3062 MA Rotterdam 010 - 7640828 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	M. Mougnot, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	M.I. van der Meer, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	1
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	6
	5.1 Vleermuizen.....	7
	5.2 Grondgebonden zoogdieren.....	9
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	10
	6.1 Vleermuizen.....	10
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	11

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Gemeente De Bilt opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de C. de Haasweg 6 (Larenstein) te De Bilt.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging, naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in april 2018 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 6305.001, d.d. 28 mei 2018). Op basis van dit aanvullend ecologisch onderzoek wordt beoordeeld of bij de uitvoering van de voorgenomen ingreep sprake zal zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 2.300 \text{ m}^2$) ligt aan de C. de Haasweg 6 (Larenstein), circa 1 kilometer ten noorden van de kern van De Bilt (zie figuur 1).

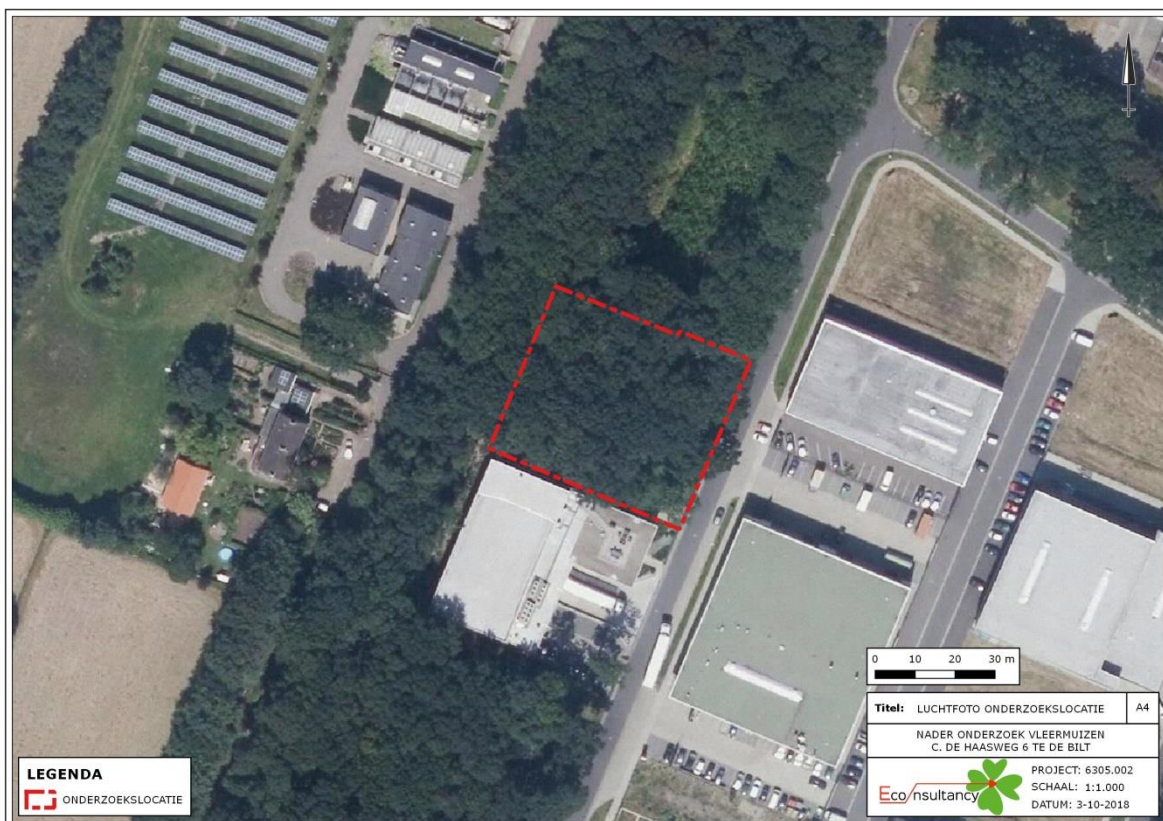
Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 32 C (schaal 1:15.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 140.493, Y = 458.975.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en bestaat uit een houtopstand welke voornamelijk uit eiken bestaat. Een aantal van deze eiken is zeer oud en monumentaal (Eikenlaantje). Op de onderzoekslocatie zijn verder hazelaars, meidoorns, zoete kersen, gewone vlieren en bramen aanwezig. Verspreid binnen het plangebied bevinden zich tot slot nog staand, dood hout, drie omgevallen bomen en een gekapte boom.

Ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich een waterzuiveringsinstallatie. Het oosten van de onderzoekslocatie is gelegen aan een weg en grenst aan bedrijventerrein van Larenstein. De westkant van de onderzoekslocatie grenst aan gelijksoortige perceel bestaand uit houtopstand. In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

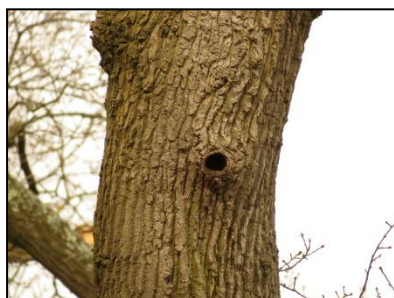
Figuur 3. Oostzijde van de onderzoekslocatie, met een aangrenzend bedrijfspand van het naastgelegen bedrijventerrein.

Figuur 4. Onderzoekslocatie vanaf zuidoostzijde met verschillende boomsoorten.

Figuur 5. Oostelijke grens van de onderzoekslocatie, begrensd door de Eijckensteinselaan.

Figuur 6. Boom met holte op de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Oud winterkoningnest binnen de onderzoekslocatie.

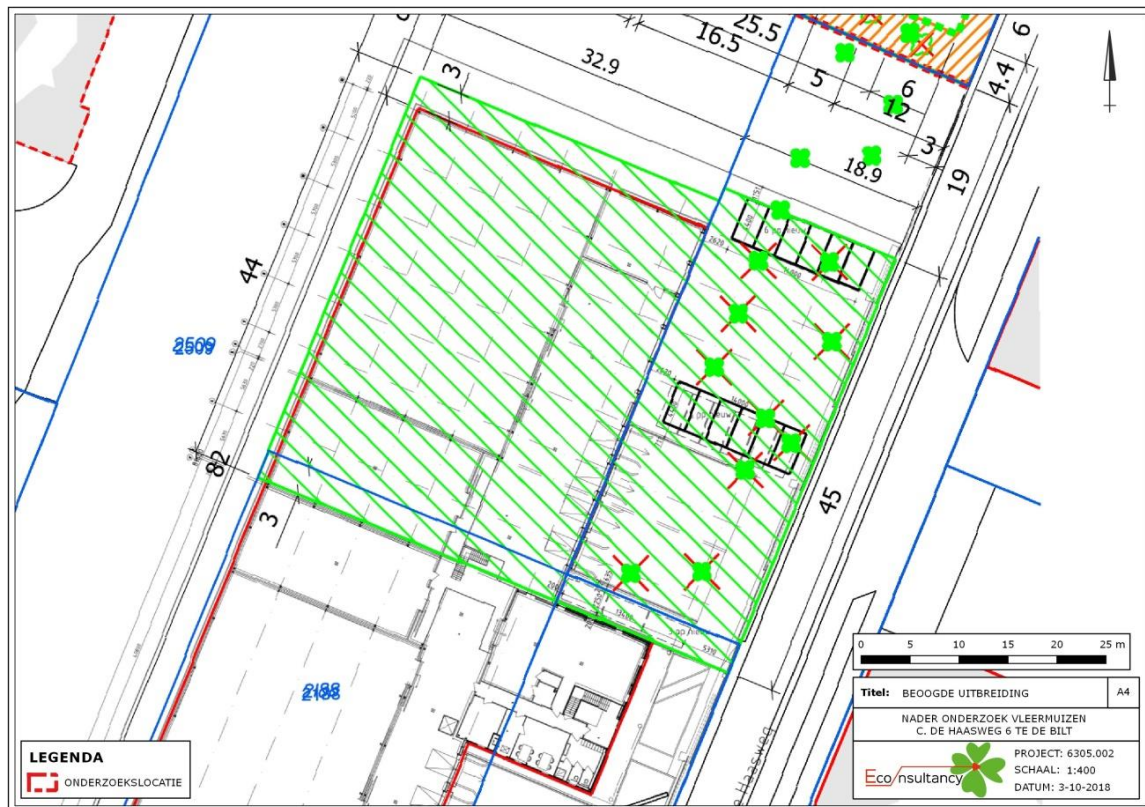
Figuur 8. Verschillende boomsoorten binnen de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens het terrein van de bestaande firma Schoonderwoerd (circa 2.300 m²) uit te breiden naar de onderzoekslocatie. Hiervoor dient het bestemmingsplan te worden aangepast. Figuur 9 geeft de plannen weer, waarbij het groene vlak de beoogde uitbreiding van het bedrijf Schoonderwoerd betreft. De ingetekende bomen met het rode kruis zijn de bomen behorende tot het zogenoemde Eikenlaantje.

De eikenbomen in het plangebied vormen een relict van een historisch lijnelement dat samenhangt met de ontginning van het gebied in de Late Middeleeuwen en de grens vormt tussen het veengebied in het westen en de zandgronden in het oosten (Eikenlaantje). Ten noorden van de spoorlijn Utrecht-Amersfoort is dit element nog redelijk intact, ten zuiden van de spoorlaan zijn de sporen deels gewist en versnipperd.

Ten behoeve van de herontwikkeling worden de binnen het plangebied aanwezige bomen gekapt.

Figuur 9. Beoogde uitbreiding.

Figuur 10. Huidige situatie. Historische lijnelement van Eijkensteinse laan is nog zichtbaar op de onderzoekslocatie.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat zij zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn (Bij12, Kennisdocument 'Gewone dwergvleermuis').

Uit de quicscan blijkt dat met name het dode staande hout en de boom met de holte (zie figuur 6) in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Daarnaast vormen de op het plangebied aanwezige bomen (westelijke en oostelijke grens) een lijnvormig element. Dit lijnvormige element kan een functie hebben voor vleermuizen als "vliegroute". Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het verdwijnen van de begroeiing binnen het plangebied door de bedrijfsuitbreiding kan daardoor in strijd met de Wet natuurbescherming en derhalve ontheffingsplichtig zijn. Van belang is vast te stellen of- en zo ja, welke functie het plangebied heeft voor vleermuizen.

Momenteel zijn er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar over het gebruik door vleermuizen van de onderzoekslocatie en de directe omgeving. Gelet op de omvang van de onderzoekslocatie en de verschillende functies die het gebied op basis van habitatkenmerken kan hebben (verblijfplaats, foerageergebied en mogelijk vliegroute), is het mogelijk dat uitvoering van het plan leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen dient uitsluitsel te geven over het gebruik van de onderzoekslocatie door vleermuizen. Vervolgens dient vastgesteld te worden of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project en of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor vleermuizen zijn in de periode mei tot en met eind september (2018) in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren of ochtenduren uitgevoerd. De avondveldbezoeken 1, 2, 3 en 5 zijn uitgevoerd op respectievelijk 17 mei, 18 juni, 18 juli en 17 september. Het ochtendveldbezoek (ronde 4) is op 20 augustus uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek 2017, dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging, in overleg met Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. De onderzoeksinspanning is gericht op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats, foerageergebied en vliegroute van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franje-staart, baardvleermuis en mogelijk watervleermuis.

Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat het protocol is gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat is voldaan aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn. Het kan nooit worden uitgesloten dat verblijfsfuncties tijdens het onderzoek worden gemist, maar er is wel aan de onderzoeksinspanning voldaan. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Het vleermuisenonderzoek is uitgevoerd binnen de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van de onderzoekslocatie gebruik kunnen maken (mei tot en met septem-

ber). Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn ze druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. In de maanden augustus en september maken vleermuizen gebruik van paarverblijfplaatsen en zijn veel soorten in de omgeving van hun winterverblijf te vinden.

Voor het onderzoek wordt gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson M500-384 USB). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitend kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de analyseprogramma's BatSound en BatExplorer.

Tabel I bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I Onderzoeksinspanning

		april	mei	juni	juli	augustus	september
vleermuizen	tijdstip	-	1 x avond**	1 x avond**	1 x avond**	1 x ochtend*	1 x avond*
	datum		17 mei 2018	18 juni 2018	18 juli 2018	20 augustus 2018	17 september 2018
	functie		vliegrouete zomerverblijf, kraamverblijf	vliegrouete zomerverblijf, kraamverblijf	vliegrouete zomerverblijf,	vliegrouete zomerverblijf, paar/baltsverblijf	vliegrouete zomerverblijf, paar/baltsverblijf

* Het veldwerk wordt door 3 personen uitgevoerd.

**Het veldwerk wordt door 4 personen uitgevoerd.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens alle veldbezoeken was de temperatuur nooit lager dan 10 °C, de windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Tabel II. Weeromstandigheden

	Datum	Tijdstip	Zonsopkomst/ zonsondergang	Temperatuur	Neerslag
vleermuizen	17 mei 2018 (avond)	21.20 – 24:35	21:30	15 °C	Lichtbewolkt, droog, windkracht (3 bft), luchtvochtigheid 70%
	18 juni 2018 (avond)	22:00 – 01:00	22:03	17 °C	Lichtbewolkt, droog, windkracht (3 bft), luchtvochtigheid 73%
	18 juli 2018 (avond)	21:45 – 01:00	21:50	21 °C	Lichtbewolkt, droog, windkracht (2 bft), luchtvochtigheid 70%
	20 augustus 2018 (ochtend)	03:15 – 06:40	06:31	16 °C	bewolkt, droog, windkracht (2 bft), luchtvochtigheid 85%
	17 september 2018 (avond)	19:45 – 23:00	19:50	21 °C	bewolkt, droog, windkracht (2 bft), luchtvochtigheid 85%

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie

Tijdens de veldbezoeken zijn binnen de onderzoekslocatie geen invliegende, uitvliegende of zweremde vleermuizen waargenomen. Ook tijdens de ochtendronde (20 augustus), zijn geen invliegende vleermuizen waargenomen. Hierbij is voornamelijk gelet op de bomen gelegen aan het Eikenlaantje, langs de westgrens van de onderzoekslocatie, waar tijdens de quickscan bomen met holten en spleten zijn aangetroffen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de binnen het plangebied aanwezige bomen geen functie hebben als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Tijdens geen van de vijf veldbezoeken zijn in de directe omgeving van de onderzoekslocatie uit- of invliegende vleermuizen waargenomen. Hierbij is voornamelijk gelet op de boom met holte ten noordoosten van het plangebied. Uit de ochtendronde blijkt dat de betreffende boomholte in gebruik is door een boomklever.

Foeragerende / passerende vleermuizen

De bomen langs de randen van het plangebied (oost en west) worden gebruikt als foerageergebied door gewone dwergvleermuizen, laatvliegers, rosse vleermuizen, ruige vleermuizen en baardvleermuizen (zie figuur 11). Door de voorgenomen ingreep zal het foerageerhabitat in de vorm van bos op de onderzoekslocatie verdwijnen. De verwachting is echter dat het aanbod van essentieel foerageerhabitat hiermee niet in het geding komt, omdat in de directe omgeving veel alternatief geschikt foerageerhabitat van vergelijkbare kwaliteit voor vleermuizen aanwezig is. Het betreft de in de nabijheid van de onderzoekslocatie gelegen bossen, weilanden en watergangen. Daarnaast blijven de ten oosten van het plangebied aangrenzende bomen gehandhaafd.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Dergelijke potentiële vliegroutes zijn op de onderzoekslocatie aanwezig. Het is niet vastgesteld dat de bomen langs de westelijke en oostelijke grens in gebruik zijn als vliegroute door vleermuizen. Door de herstructurering van de onderzoekslocatie worden geen vliegroutes verstoord. Tijdens de veldbezoeken zijn geen eenduidige vliegpatronen aangetroffen die door meerdere individuen worden gevolgd. Waargenomen vleermuizen betreffen exemplaren, die uit verschillende richtingen afkomstig zijn. Overtreding ten aanzien van vliegroutes is hierbij niet aan de orde.

Figuur 11. Foerageergebied onderzoekslocatie en directe omgeving.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het nader onderzoek zijn langs de ten westen van het plangebied gelegen wandelpad mogelijke dassenuitwerpselen aangetroffen. Het wandelpad dient mogelijk als een migratieroute voor deze beschermde soort alsmede voor andere licht beschermde soorten zoals de vos en ree. De onderzoekslocatie is zelf niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor dassen, er zijn geen burchten of vluchtpijpen aangetroffen. Daarnaast zijn er geen andere sporen van gebruik aangetroffen, zoals snuitputjes of krabsporen. De in de omgeving verblijvende dassen hebben hun leefgebied naar alle waarschijnlijkheid in de nabij gelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Er is daarnaast naar verwachting geen sprake van het verloren gaan van deze potentiële migratieroute door de voorgenomen werkzaamheden. Geadviseerd wordt om langs het westelijke deel van het plangebied een twee meter hoog en ondoorzichtig scherm te plaatsen om zo min mogelijk verstoring te veroorzaken ten aanzien van de in de omgeving foerageerde/migrerende grondgebonden zoogdieren.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Vleermuizen

Beschermingsregime

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Functie van de onderzoekslocatie voor vleermuizen

Een deel van de onderzoekslocatie functioneert als foerageergebied voor vleermuizen. Omdat de bomen langs de westelijke grens van de onderzoekslocatie gehandhaafd blijven, en er in de directe omgeving meer geschikt foerageerhabitat van vergelijkbare kwaliteit aanwezig is, is er geen sprake van het verloren gaan van essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente De Bilt een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de C. de Haasweg 6 (Larenstein) te De Bilt.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. Op basis van het nader vleermuizenonderzoek is beoordeeld of bij uitvoering van de ingreep sprake zal zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens het terrein van de bestaande firma Schoonderwoerd (circa 2.300 m²) uit te breiden naar de onderzoekslocatie. De bouwplannen zullen naar verwachting leiden tot de kap van de bomen.

Functie onderzoekslocatie voor vleermuizen

De planlocatie heeft gedeeltelijk de functie van een foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen, laatvliegers, rosse vleermuizen, ruige vleermuizen en baardvleermuizen. Een deel van de onderzoekslocatie functioneert als foerageergebied voor vleermuizen. Omdat de bomen langs de westelijke grens van de onderzoekslocatie gehandhaafd blijven, en er in de directe omgeving meer geschikt foerageerhabitat van vergelijkbare kwaliteit aanwezig is, is er geen sprake van het verloren gaan van essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Ondanks dat er aan de onderzoeksinspanning van het vleermuisprotocol is voldaan, kan het nooit volledig worden uitgesloten dat een incidentele verblijfsfunctie van één of enkele individuen wordt gemist. Het protocollair onderzoek blijft een reeks van momentopnames, waardoor niet elke avond en/of ochtend gedurende het seizoen onderzoek plaats kan vinden. Wanneer er tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch één of meerdere vleermuizen worden aangetroffen dienen de kapwerkzaamheden ter plaatse tijdelijk te worden gestaakt en dient er in eerste instantie contact te worden opgenomen met Econsultancy of een lokale vleermuisdeskundige. In overleg zal vervolgens worden bepaald hoe er verder gehandeld dient te worden en welke eventuele maatregelen getroffen moeten worden. Overtreding ten aanzien van vliegroutes is hierbij niet aan de orde.

Conclusie

Bij de voorgenomen kapwerkzaamheden is geen sprake van verstoring of vernietiging van verblijfplaatsen of vliegroutes van vleermuizen. Een ontheffingsaanvraag is niet aan de orde.

Ten aanzien van in de omgeving foerageerde/migrerende zoogdieren wordt geadviseerd om gedurende de werkzaamheden een scherm van ten minste twee meter hoog en ondoorzichtig te plaatsen langs de westelijke grens om zo min mogelijk verstoring te veroorzaken ten aanzien van de in de omgeving foerageerde/migrerende grondgebonden zoogdieren.

Er dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de zorgplicht ten aanzien van de algemene zoogdieren en amfibieën (zie bijlage 1, Zorgplicht).

Ten aanzien van algemene broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen. Het op het plangebied aanwezige winterkoningsnest kan buiten het broedseizoen van deze soort ongeschikt gemaakt worden (van augustus tot en met maart). Indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt dient er vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelinsectie uitgevoerd te worden door een ter zake kundige.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

De tekst van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, waarin de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren is vastgelegd, luidt als volgt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Deze plicht treft dus niet alleen de dieren en planten die zijn vermeld op de lijsten behorend bij de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, de Conventies van Bern en Bonn of artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

De plicht houdt zoveel in dat een ieder die weet, kan weten, vermoedt of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten in het wild levende dieren of planten nadelige gevolgen kunnen ondervinden zijn handelen of nalaten moet aanpassen ter voorkoming, beperking of ongedaan making van die gevolgen, zoals beschreven in lid 2 van het zorgplichtartikel.

Onder nadelige gevolgen dient hierbij niet alleen de dood of verwonding van dieren dan wel de vernieling of beschadiging van planten te worden verstaan.

Dit verplicht de initiatiefnemer van ruimtelijke ingrepen of andersoortige activiteiten ertoe om voorafgaande aan de uitvoering of realisatie zich op de hoogte te stellen van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid van die natuurwaarden en van de mogelijke gevolgen van zijn handelen voor die natuurwaarden. Dit vereist zorgvuldigheid van de initiatiefnemer. Hij dient ook al bij de voorbereiding van zijn handelingen oog te hebben voor de bescherming van de natuurwaarden en tijdens de uitvoering en realisatie steeds een focus te hebben op voorkoming of ongedaan making van nadelige effecten op die natuurwaarden.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet Natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet Natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde

voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet Natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet Natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet Natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

